

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju) levo, telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5 telefon št. 85

Državni zbor.

Dunaj, 2. decembra.

Predloga o vojnih službah izziva v parlamentu čim dalje ostrejši odpor. Splošno se jo označuje kot mnogo preostro in tudi konservativnejši poslanci so mnenja, da bi trebalo vsaj nekatere njene predpise omiliti in ublažiti. Z radikalne strani se pu-udarja, da pomenja ta zakon sistiranje najvažnejših ustavnih pravic, da ogroža ne le v slučaju vojne, ne le v slučaju splošne mobilizacije, temveč tudi v slučaju le delne mobilizacije osebnostno svobodo, izroča neodgovornim faktorjem izredno moč, katera ni vezana na skoraj nikake zakonite meje.

Po novem zakonu da ima deželnoobrambni minister pooblaščenje, z običajno naredbo, z enim samim podpisom ustaviti v državi ustavno življenje ter izročiti prebivalstvo vsem nevarnostim vojaške diktature.

Morda so ti ostri ugovori nekoliko pretirani. Res je pa, da se dajo določbe vladine predloge interpretirati tudi v tako obsežnem smislu, kakor to dela radikalna kritika.

Vlada sama se vsega tega tudi zaveda. Med tem, ko je bilo ogrsko ministrstvo vsaj toliko konstitucionalno, da je podoben zakon, ki ga je predložilo parlamentu, označilo s primernim naslovom »izredni zakon za slučaj vojne«, se je grof Stürgkh skril za »vojne službe«. Vlada je opustila tudi vsako motivacijo svoje predloge, ter ji ni pridala nikakega motivnega poročila, kakor je to običajno, vrgla je onih 37 paragrafov svoje predloge brez vsake utemeljitve na parlamentarno mizo, ter zahtevala, da naj jih sprejme parlament brez kritike in odlašanja. Grof Stürgkh bi bil najraje, da bi se bile »vojne predloge« že danes ali jutri obravnavale in odobrile.

Toda parlament se njegovi komandi vendar ni vdal. Poročali smo, da je bila petkova seja justičnega odseka preložena na torek, da zamorejo poslanci predlogo vsaj nekoliko preštudirati. Čim dalje pa ta študij traja, tem več je onih, ki pravijo, da je predloga v dosedanj obliki nesprejemljiva. Gotovi krogi sicer že zopet operirajo s »patriotično dolžnostjo«, toda po nepravem. Avstrijski narod so gotovo pripravljani, žrtvovati za državo v slučaju potrebe vse, kar je treba, dolžnost parlamenta pa

je, da ustvari primerne garancije, da se doprinašajo žrtve le tedaj in le v oni meri, v kolikor so res potrebne. Nobena država na svetu nima tako ostrih predpisov o vojnih službah, kakor jih namerava uvesti Stürgkhova vlada.

Cel dan so se danes vršile med parlamentarnimi voditelji in grofom Stürgkhom konference, ki bi naj omogočile kompromis. Toda vlada izjavlja, da ni pripravljena spreminiti niti enega paragrafa. Grof Stürgkh je bil včeraj pri cesarju, ter si je izprosil potrebna pooblaščenja, ki mu omogočajo, da uvede zakon, če treba, tudi proti parlamentu, to se pravi brez državnega zbora.

Češki radikali napovedujejo predlogi najostrejši boj — obstrukcijo, ki pa ne bo učinkovita, ako se ji ne pridružio socijalni demokratije. »Arbeiter Zeitung« je pred par dnevi pisala, da je v sedanjih resnih časih obsojati vsako obstrukcijo kot parlamentu nevarno.

Akoravno obstoja torej med vlado in parlamentom zopet enkrat ostro nasprotje, je vendar skoraj izključeno, da bi to nasprotje postalo kritično. Eden izmed dovtipnih poslancev je označil situacijo z naslednjim karakterističnim nemškim stavkom: Die Stimmung der Parteien ist gegen die Vorlage, die Stimmen werden aber dafür sein.

Budgetna debata bo jutri končana. Danes je govoril med drugim poslanec Prodan obširno o zagrešeni politiki monarhije proti Jugoslovonom. Na koncu se je bil poslanec Dulibić konfiskačno prakso po jugoslovanskih deželah, ter jo označil po zaslužnju.

Mednarodni položaj.

Delegati Turčije in balkanske zveze, ki so konferirali ob Čataldži so ugotovili glavne točke premirja. Protokol sicer še ni podpisan, ker zahteva zveza, ne države, še nekatere spremembe postranskega pomena, toda brezdvomno bo premirje, ki je faktično že nastopilo, v najkrajšem času tudi formalno sklenjeno. Stiranost dni bodo molčali ob Čataldži topovi, da ne motijo dela diplomatov. Takoj, ko bo protokol o premirju podpisan, pričnejo namreč mirovna pogajanja. Brez dvoma so si delegati obeh sovražnikov o glavnih principih miru že na jasnem, sicer bi bilo sklepanje premirja na ta-

ko neobičajno dolgo dobo malo razumljivo. Na katerih podlagah se bo izvršila likvidacija evropske Turčije, ni znano. V Sofiji in v Belgradu molče. Temveč govorijo Turki. Carigradske brzogovorne francoskih listov vedo povedati, da ostane Turčiji precej obsežen teritorij pred Carigradom z Odrinom vred, da postane Makedonija avtonomna, Albanija samostojna. Po turških vesteh naj bi ostalo zaveznikom, zlasti pa Bolgarski in Srbiji približno toliko osvojenega in osvobojenega ozemlja, da bi nudilo komaj prostora za grobe nešteti, velikanskih žrtev — V tem oziru se Turčija gotovo moti, akoravno se mora priznati, da spretno špekulira z gotovimi dogodki, ki so se pojavili v balkanski zvezi, in ki edinstvo in solidarnosti balkanskih narodov niso v prid.

Vedno bolj se namreč kaže, da smatra Grška balkansko zvezo kot nekako societas leonina, ustanovljeno v prid grškim aspiracijam, katerim bi se naj zadostilo, ne da bi Grška bila doprinesla v osvobodilnem boju posebne žrtve. Grška armada je prišla povsodi — prepozno, niti eno svojih nalog, ki so ji pripadle po operacijskem načrtu, ni izpolnila. Bitoli, Lerin so morali vzeti Srbi, turško armado pred Solunom so morali poraziti Bolgari, za katerih hrbrtom so si grški komandanti od prefriganjih Turkov zlicitali — kapitulacijo. Poročilo generala Teodorova, ki smo je brzojavkami sporočili, govori cele knjige. Nesporo obstojajo haš glede Makedonije med zavezniki še nekatere difference, ki so do sedaj še neporavnane. Le v tem slučaju, če bi se ne poravnale, bi imela ideja avtonomne Makedonije nekoliko verjetnosti, akoravno je upati, da se turške špekulacije končno vendarle izkažejo za brezuspešne. Važnejše je vprašanje avtonomne Albanije. Trozveza vztraja pri svojih zahtevih, da se Albanija ne sme deliti, temveč da mora postati samostojna država. Ker se tudi Anglija in Francija nagibata temu stališču, katerega akceptira tudi Turčija, z željo sicer, da ostane sultanu suvereniteta, bo balkanska zveza težko prodrla z drugim naziranjem.

Sicer se je tudi v Belgradu odpor proti avtonomiji Albanije poglobil; neomajno pa vztraja Srbija na tem, da ji pripade eno pristanišče ob jadranskem morju. Težavno bo tudi določiti meje avtonomne Albanije, glede katerih si nazori silno naspro-

tujejo. Na podlagi dejanskih razmer in na temelju zgodovinskega in vojnega prava je smatrati kot pravo albansko ozemlje, ki naj dobi avtonomijo, le oba vilajeta skadarski in janinski, kjer tvorijo Albanci faktično večino prebivalstva. Zvezane države bodo to načelo gotovo energično zagovarjale, brezdvomno pa se tudi solidarno zavzele za srbsko pristaniško vprašanje, katero se mora po utemeljeni zahtevi srbske vlade rešiti, v kolikor je v nasprotju z načelom albanske avtonomije, v prilog Srbiji zavojevalki in osvoboditeljici — ne pa Albaniji.

Mirovna pogajanja bodo torej s popolno jasnostjo izkristalizirala tudi dosedaj še vedno nekoliko nejasno avstro - srbsko sporno vprašanje.

Pričakovati je, da prične že v najbližjih dneh delovati diplomatski stroj z največjo silo. Mirna rešitev spora med monarhijo in Srbijo je le takrat popolnoma zagotovljena, ako se doseže sporazum med obema državama še predno podpišejo balkanski in turški diplomati mirovni protokol.

Od ruske politike bo nadaljni razvoj v veliki meri odvisen. Zdi se, da je Rusija pripravljena opustiti vse, kar bi povečalo nevarnost konflikta. Dejstvo, da je danes nemški kancler Bethmann - Holweg tako emfatično poudarjal nemško zvestobo do Avstrije govori za to, da je Nemčija prepričana, da ji te zvestobe ne bo treba dejansko izkazati. Tako prepričanje pa je berlinski kabinet mogel dobiti le — v Peterburgu. Tako ostane konflikt »lokaliziran« na Avstrijo in Srbijo. Le treznost in preudarnost na obeh straneh mu bo odvzela ost, ki je kovana iz jekla.

Vojna na Balkanu.

Mirovno vprašanje.

Premirje pri Čataldži še ni sklenjeno. Tako poročajo vsaj zadnje vesti z Dunaja. Ali je verjeti tem vestem ali ne, je težko reči. Najbolj verjetno je sedaj, da je bilo premirje sklenjeno samo za bojišče pri Čataldži, ker tam se v zadnjem času niso vršili nikakršni boji. Že kakih 10 dni so tam utihnil topovi. Izpocetka je bilo še slišati o manjših bitkah, pozneje pa so tudi te vesti popolnoma utihle. Za dejstvo, da je bilo premirje sklenjeno samo za bojišče pri Čataldži, govore pa še druge okolno-

sti. Pred Čataldžo na železniški progi se vrše pogajanja za premirje. Od kar se je to zaznalo, so prenehale sovražnosti in izpocetka že se je vedno govorilo, da stoji pogajanja dobro. Sedaj naenkrat so se baje pojavile težkoče in te težkoče izvirajo, kakor trde nekateri listi, iz Balkanske zveze same. Je tu v prvi vrsti Grška, ki se protivi odložitvi orožja, ne morda, ker je imela tako velike uspehe, — kar je zavojevala, — je vzela Turkom v lahkih bojih, in pred Srbi bežeča turška armada je ustavila grško prodiranje proti Bitolju. Grki ne soglašajo s premirjem, ki bi zahtevalo aprovizacijo zajetih čet. Grki ne oblegajo nobenega mesta. Do Janine, ki ne leži niti 25 km od grške meje, še niti prišli niso in tam se zbira velika turška vojska 50.000 mož, česar se Grkom tudi ni posrečilo preprečiti. Aprovizacija zajetih mest tedaj gotovo ne obtežuje grške armade, da se branijo premirja.

Srbi se premirja ne branijo. Opravili so svoje delo sijajno in ni se jim bati, da bi mogli izpasti pogoji za Srbijo neugodno. Srbiji gre sedaj samo še za ključ glede pristaniškega vprašanja, ki pa ne leži v rokah pogajajočih se strank.

Črnogorci še niso zavzeli Skadra. Od prvih tednov vojne sem ga že oblegajo, dosedaj pa ga še niso mogli zavzeti. Mnogo krvi je teklo okrog Taraboša, premirje bi ustavilo nadaljne akcije in nikakor ni gotovo, če se posreči Črni gori dobiti pri mirovnih pogajanjih Skader, ki ga tako potrebujejo in ki bi sam lahko povzdignil državne finance majhne Črne gore.

To so vzroki, da miruje vojna furija pred Čataldžo, med tem ko govore na drugih bojiščih še vedno topovi. O Odrinu ni slišati ničesar. Morda vlada tudi tam mir, morda pa se trudi oblegovalna armada, da zavzame trdnjavo. Kdo ve? Bolgari nikdar ne poročajo ničesar, dokler niso dosegli, kar so hoteli, Turki iz Odrina pa ne morejo ničesar poročati, ker so popolnoma obkoljeni.

Nekaj se je zgodilo pred Čataldžo, kaj, tega ne ve nobeden in zato krožijo po listih razna domnevanja, ki pa so brez podlage, dokler nimamo natančnejših poročil iz Sofije.

Bolgari, ki so se izkazali vse čas pred vojno in med vojno samo dobre diplomate in ki se od svojih velikanskih zmag niso dali preslepiti, so gotovo tudi tu našli pravo pot, samo

LISTEK.

Sleparska ljubezen.

Zavita prigodba. — Spisal Blaž Pohlj.

(Dalje.)

III.

Ko je Florijan Kovaček prejel Burkeljino pisemce s fotografijo, dejal si je, da ni napačen obraz to. Zato je sklenil, da bo koj drugi dan spjel to inseratno znanje za korak naprej.

No, prihodnji dan je bral Kovaček v »Narodu« oglas o izobraženi gospici vitke rasti in živega temperamenta, želeč se seznaniti s prijaznim doborščnim gospodom.

»Vraga!« vskliknil je, »kaj ko bi se moje maščevanje dalo podvojiti? Nedolžne osebe so to, ki mi niso napravile nobene krivice, toda so del celote, h kateri spadajo povzročitelji in povzročiteljice mojega srda. Zato naj ti čutijo grenke posledice in kazni za greh onih!«

Kovaček je šel in napisal na rožnat pisemski papir:

Velečena gospica!

Vaš odziv na moj inserat mi je povsem všeč. Vaša zunanost mi ugaja, zlasti ljubeznivi nosek in ljub-

ka usteca. O moji dostojnosti in poštenosti ne dvomite, ker imam najčistejše namene. Da sem si izbral to pot seznanitve, so važni vzroki, katere Vam bom tekom časa vse razodel in iz katerih boste spoznali moj značaj. Moje ime je Josip Piščanec in sem po poklicu davčni asistent. Prosim tudi za Vaše cenjeno ime, katero upam, da mi, kot ste obljubili, sporočite brez obotavljanja. Pismo pošljite na pošto ležeče Ljubljana.

Beležim

z odličnim spoštovanjem

udani Vam Josip.

Kovaček je vzel drug list papirja in hotel napisati drugo pismo. Komaj je pa prijel za pero, ustavila se mu je roka.

»Prijatelj, previdnost!« rekel si je, »kaj pa, če ti-le dve babnici mista kaj zmenjeni? Oboje Trst in istočasno z mojim inseriranjem skoraj ravnotaka ponudba! Pamet, fant!«

In Kovaček je bil pameten. Stopil je k prijatelju Srečku Strniši, mu pokazal Burkeljin inserat v »Narodu« in dejal:

»Tu se da napraviti izvrstna šala! Kaj ko bi to-le žensko nekoliko potegnili?«

»Kar daj jo!« svetoval je Strniša.

»Daj jo ti!« odvrne Florijan.

»Daj jo rajši ti!«

»Pa zakaj ti ne?« začudil se je prijatelj, »saj je tebi padla ideja v glavo.«

»Veš, ne morem,« mencal je Kovaček in tesno mu je prihajalo okoli srca, ker je uvidel, da se ne bo izmotal iz sitnega položaja.

»Ne moreš?« čudil se je še bolj Strniša, »pa zakaj ne moreš? Ravno tako lahko kot jaz.«

Kovačku je kri pordečila lice in ko se je posili odkaljšal, je odvrnil:

»Imam že eno tako afero.«

»Srečko se je glasno zasmejal.«

»Afero?«

»No, afero ravno ni, pa bo lahko,« rekel je Florijan in povedal svoj greh ter svoj sum.

»Če naju skupaj obesijo, bom imel vsaj zavest, da si ti večji krivec, ker si me do tega pripravil,« smejal se je Strniša in napisal tako-le pismo:

Blagorodna gospodična!

Čitajoč inserat v »Slovenskem Narodu«, kjer se želite seznaniti s prijaznim doborščnim gospodom, sem občutil neko silo, da se Vam ponudim kot tak. Prav srčno bi me veselilo, če vpoštevate mojo ponudbo in me osrečite s prijazno izvolitvijo za svojega dopislovočnega čestilca. Prilagam Vam sliko, ki je stara eno leto; ako bi želeli, se dam takoj preslikati, a upam, da že s te poznate, da nisem napačen človek. Se-

veda prosim za ljubeznivo ime in priimek, da vsaj po tem poznam in vem, odkod mi prihajajo žarki obetajoče sreče. Potem Vam z obratno pošto sporočim označbo svoje malenkosti, do tačas pa prosim naznanitve pod »Dalibor« pošto ležeče Ljubljana.

Klanjam se Vam, gospica!

Vaš Vas spoznat želeč

čestilec.

Dostavek: Ali smem prositi za sliko?

Srečko Strniša je poiskal v predalu fotografijo svojega prijatelja Feliksa Mrcline in jo priložil pismu, ki se je še tisti dan odpeljalo v Trst.

IV.

Ko je dobila gospodična Burkelja od Kovačka odgovor na svojo »Kamelijo« ter od Strniše sliko Mrcline na svoj inserat, obšlo jo je zadovoljno čuvstvo. Bila je uverjena, da se ji posreči nameravani trik in da bo ubila dve muhi z enim udarcem.

Brez odlašanja se je vsedla in napisala:

Blagorodni gospod!

Galanten ste, to se Vam vidi na prvi hip. Hvala za prijazne komplimente. Ne dvomim o Vaših najčistejših namelih, zato Vam tudi naravnost naznanjam, da je moje ime Urške Blazon ter da sem kontoristi-

nja. Kot sem Vam poslala svojo sliko, prosim tudi za Vašo, če smem izreči to skromno željo. Srce mi pravi, da bova ugajala drug drugemu, zato mislim, da je potrebno, da se čimprej spoznava zunanje vsaj po fotografijah. Naslov na pošto ležeče Trst.

Pošiljam Vam najlepši pozdrav

Vaša prijateljica Urška.

Gospodična Burkelja je imela prijateljico Malči Koželj, veselo dekle in dostopno za kako porednost. Poiskala jo je, pokazala svoj inserat ter Strnišin odgovor. Temu odgovoru sta se prijateljici od srca smejali, češ, da mora ta »Dalibor« biti kaka kislina mestna zaljubljenost, ki že kar joka goreče ljubezni do neznane deince in jo že vidi v svojem presrečnem objemu ter jo nadleguje s poljubi in tako mladostno šaro, ki je takorekoč samo za otroke.

In si boš s tem kostrunom res dopisovala, ki se da preslikati kot kuhinja,« vprašala je v smejočih solzah Malči.

»Prišla sem k tebi, da bi ti prevzela ta časten posel,« odvrnila je Burkelja ravnotako v smehu.

»Jaz?« začudila se je ona tako silno, da ji je padlo Strnišino pismo iz rok. »Ti začenaš šale, potem jih naj pa jaz nadaljujem in izpeljem? Ne razumem, kako moreš kaj takega pričakovati od mene.«

da ne obežajo svojih uspehov na veliki zvonec.

Koliko resnice pa je na poročilih o needinosti med balkanskimi državami, se ne da kontrolirati. Izključeno ni, da je prišlo med Grki in Bolgari pri Solunu do spora, ki pa nikakor ni bil tak, da bi bil dobil obliko sovražnosti, kakor to zatrjujejo nekateri nemški listi, ki hočejo celo vedeti, da se je vršila pri Seresu krvava bitka med Bolgari in Grki, v kateri so bili Grki premagani in so pustili 200 mrtvih na bojišču. Ta brzojavka prihaja iz Frankobroda o. M., ne pove pa, odkod je prišla v Frankobrod, vsled česar je več kakor dvomljivo, če so se taki spori res dogodili. Podobne so tudi druge nemške brzojavke, zato je upravičeno domnevanje, da so te vesti izmišljene.

Albanija.

Albanci so se prevzeli. Sami so se bojevali proti vsemu svetu. Še polti so bili najhujši sovražniki Turkov in sedaj, ko so Srbi prepodili Turke iz njih pokrajin, se upirajo Srbom. To ni morda posledica kakih albanskih zmag, prevzeli so se samo vsled zaslonbe, ki jo imajo drugod. Tako so poslali Albanci protest poveljnikom srbskih čet, ki se glasi: »Nočem, da bi opustošili našo domovino kot sovražniki. Če prihajate kot gostje, vas sprejememo, če pa prihajate z brutalno silo, bo nastopil albanski narod proti vam, kakor proti roparjem in tatovom.« Pričakovati je bilo, da Albanci ne bodo sprejeli Srbov z odprtimi rokami, tako govorijo pa nimajo pravice, ker je vse ozemlje, kar ga Srbi še niso zaveževali, še vedno turška zemlja in avtonomije Albanije do sedaj ni priznala še niti ena evropska država.

Roparji, morilci in požigalci obešajo drugim svoje ime, smešno. In vendar beležijo to nekateri nemški listi s slastjo, kakor bi bili izbruhi jeze pri nekaterih Albancih alfa in omega nezmotljivosti.

Po bitoljski bitki.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Belgrad, 30. novembra.

Bil sem očividec krvave bitoljske bitke, v kateri je srbska armada vnovič pokazala, da je resnično prvorazredna armada, ki se ne boji nobenih naporov in dela lačna, željna in utrjena prave čudeže, premaguje vse vremenske in terenske ovire. Hiti sama naprej kot vihar, za svojim ciljem — za zmago.

Slavna je bila srbska zmaga pri Bitolju, tako slavna, da bo v bodoče moral vsakdo govoriti o srbski armadi samo z respektom in spoštovanjem, ker malokdaj se je borila kaka armada pod tako skrajno neugodnimi razmerami, kot se je borila srbska armada pri Bitolju, kjer je več kilometrov gazila vodo do prs, da je mogla prijeti Turke z boka. Kot poštasti so prihajali srbski vojaki iz vode, vsi premočeni, na pol zmurnjeni in lačni in so neumljeno pritisnili na Turke, tako da so ti samo široko odprli usta, puške so jim popadale iz rok in — zbežali so, kakor bi jih podili strahovi.

Ko sem oddal 15. novembra v Prilepu že na pošto moj zadnji dopis, sem zaslídal od Bitolja zamolklo gromenje topov, ki je napravilo mene in moje tovariše silno nervozne: želeli smo si biti še na bojišču, štab prve armade nam pa še ni dal dovoljenja za odhod. Ali okoli 7. ure zvečer nam sporoči g. Živko Barlovac (sedaj policijski šef v Bitolju), ki je bil dodeljen od vrhovne komande žurnalistom za voditelja, da moramo biti naslednji dan (16. novembra) ob polu 7. uri jutraj pripravljene, na konjih in čakati pred štabom prve armade, odkoder nas spremita on in stotnik Marinković na bojno polje. Ni treba posebej naglašati, da smo bili zelo točni in da ni bila naša krivda, da smo odjahali šele ob osmih, ali ta zamuda, ki je nismo zakrivali žurnalisti, nas ni posebno jezila, ker končno se nam je vendar izpolnila želja, da odidemo na bojno polje, kjer bomo lahko iz velike bližine zasledovali razvoj velike bitke, do katere je imelo priti pri Bitolju. Zadržati se imamo za to v veliki meri ljubeznivemu našemu voditelju gosp. Barlovcu, ki je vojno upravo neprestano nadlegoval, da nam je izpolnila to željo.

Jahali smo počasi, ker konji niso bili posebej in — večina jezdecov tudi ne. Jahali smo mimo Bakrenega groma, kjer se je vršila nekaj dni po prej huda bitka in videli smo na obeh straneh ceste, grobove padlih srbskih junakov, lepo v vrsti in na vsakem priprost križ, medtem ko so bili turški vojaki pokopani posebej v skupnih velikih grobovih. Ob cesti so se še močno poznali sledovi borbe: veliko število izstreljenih patron, od

granat razrovana in od prelite krvi rdeča zemlja. — Dež bo opral kri in kmalu se ne bo več poznalo, da se je tam odigralo toliko življenskih tragedij, samo grobovi bodo potnika spominjali na srbsko slavo in — propast turškega cesarstva.

Jahali smo dalje, tihi in zamišljeni, pred grobovi smo se odkrivali, gromenje topov je pa postajalo vedno glasnejše, ker smo se vedno bolj približevali bojišču. Pred nekim ovinkom nam reče stotnik Marinković, naj malo počakamo, on je pa z gardistom odjahal naprej, da vidi, kje se razvija boj. Po preteku cele ure se vrne gardist in nam sporoči, da lahko nadaljujemo pot in na hribu pri vasi Topolčani (na polovici poti med Prilepom in Bitoljem, ki je dolga 38 kilometrov) najdemo zopet stotnika Marinkovića, s katerim smo jahali naprej proti mostu na reki Crni, ki je preplavila vse široko polje in na nekem mestu sem videl mrtvega turškega vojaka, ki ga niso mogli pokopati, ker je bila na vseh straneh okoli njega globoka voda in se ni moglo priti blizu; na hrbtu je ležal, z razprostrtimi rokama, glava skoraj vsa v vodi — — —

Zopet žalostna slika in koliko je takih slik! Prešli smo čez most in ko smo jahali še nekaj čez eno uro, smo se ustavili na nekem hribu pri vasi Varšarejica, odkoder smo imeli popoln razgled po celotnem bojišču, katerega front je bil dolg kakih 20 kilometrov, mi smo se pa nahajali nasproti srbskemu centru.

Kako bojišče! Čital sem nekje, da je poveljnik turške armade pri Bitolju opravičil v Carigradu svoj »odstop« (bilo je to bežanje, ne odstop!) s tem, da je bilo bojno polje za Turke neugodno! Morda še nikdar nobena armada ni imela tako ugodnega bojnega polja kot turška armada pri Bitolju in ravnotako še nikdar nobena armada tako neugodnega bojnega polja kot srbska armada ravno tukaj in da je bil turški poveljnik odkritosrčen, bi priznal: da je srbska armada taka, da je ni bilo mogoče premagati niti z največjimi napadi in pri vsem tem, da so ji stale na poti za marsikako drugo armado naravnost nepremagljive terenske ovire!

Z našega hriba se je lepo videlo celo bojno polje. Pred nami se je raztezala dolga in široka ravan, na sredi teče reka Crna, ki je radi velikega deževja tako narasla, da je bila cela ravan podobna velikemu, neprehodnemu močvirju z desne in leve strani strmo hribovje, pod katerim se nahajala — z desne strani — tudi mesto Bitolj in po desni strani, pod hribovjem, teče tudi cesta. Na tem strmih hribovih z desne strani so se nahajali Turški, srbski center in desno krilo je pa prodiralo na cesti, oziroma po blatu in vodi ob cesti, medtem, ko se je nahajalo srbsko levo krilo (donavska divizija) nasproti Bitolju. Na drugi strani Crne in vsi smo mislili, da ta divizija sploh ne bo mogla stopiti v akcijo, ker med njo in Bitoljem se je nahajala ravan, ki je bila tako preplavljena, da bi moralo celo srbsko levo krilo gaziti vodo do prs več kilometrov, ako bi hotelo priti do Turkov, na tako podjetje na nobeden od nas ni mislil! — In turški generali menda tudi ne — samo srbski vojaki so mislili tudi na to in tukaj se je pokazalo, kaj vse srbski vojak lahko prenese, kake čudeže on lahko dela!

Štiri dni je trajala bitoljska bitka 15., 16., 17. in 18. novembra, in sicer je sodelovala prva dva dneva v glavnem, samo artilerija in stražen je bil artilerijski dvoboj, pri katerem je srbska artilerija zopet pokazala vse svoje velike sposobnosti, tretji dan (17. nov.) se je pa razvila bitka na celotnem dolgem frontu (kakih 20 kilometrov), v akcijo je stopila tudi vsa pehota, na celotnem frontu so grmeli topovi, pokale puške in ropotale strojne puške. Pravi pekeli, in žurnalisti, ki smo stali tri dni na hribu pri vasi Varšarejica, odkoder smo imeli razgled na celo bojišče, smo kar strmeli, pozabljali smo na jed in nismo se zmenili za dež, ki je padal, zasledovali smo s pomočjo daljnogledov nestrpnih in nervoznih tok bitke, gledali kako naskakuje srbska pehota z bajoneti iz ravnine hribe, kako srbski topovi vedno menjajo svoje pozicije in se pomikajo proti jugu, proti Bitolju, znamenje, da se Turki umikajo. Tretji dan bitke smo slišali pokanje pušk na srbskem levem krilu. Nismo mogli verjeti svojim ušesom, ali prepričali smo se, da ušesa dobro slišijo: na levem krilu se je godilo ono, kar smo vsi smatrali za izključeno.

Levo srbsko krilo (donavska divizija) se je nahajalo nekako nasproti Bitolju, med njim in Bitoljem je tekla po več kilometrov široki ravni reka Crna, ki je radi deževja tako narasla, da je bila preplavljena vsa dolga in široka ravan. In iz te preplavljene ravni, iz vode, smo slišali pokanje pušk, znamenje, da je do-

navska divizija gazila do prs vodo več kilometrov in iz vode streljala.

Nečuvna stvar! Turke je moralo zabežati do kosti, ko so videli ta drzni pogum, to brezprimerno požrtvovalnost, ker tukaj Srbi niso imeli ranjencev: Kdor je bil tako ranjen, da ni mogel stati na nogah, ta je bil izgubljen, ker je utonil v vodi.

Rezultat bitke je bil jasen. Turki so se sicer še cel naslednji dan borili naravnost obupno — tukaj je bila najboljša njihova armada! — ker pri Bitolju se je reševala usoda Makedonije, ali 19. novembra jutraj nismo več slišali streljanja, odjahali smo proti Bitolju in ko nam je medpotoma rekel neki oficir, da jahamo lahko naravnost v Bitolj, ker so Turki mesto ponoči zapustili, smo odšli proti mestu, daleč zadaj v hribovju so pa začeli grmeti topovi; tu so Srbi preganjali Turke, ki so bežali proti Ohridu.

Srbska armada še ni stopila v mesto, temveč je počivala zunaj, nekateri njeni deli so pa preganjali Turke; samo oddelek topništva je šel v mesto — najbrže radi konj — in na čelu tega oddelka smo jahali v mesto žurnalisti, v prvi vrsti jaz in italijanski žurnalist Civinini, ki je še šaljivo pripomnil, da prihajata v mesto kot prva slovenski in italijanski žurnalisti.

Naravnost izreden vžitek je gledati prihod zmagovalne armade v osvojeno mesto, posebno ako to mesto pozdravlja armada kot — osvoboditeljca. Nikdar ne bom pozabil, s kakim velikanskim navdušenjem je pozdravljalo bitoljsko prebivalstvo srbske, bolgarske in grške narodnosti srbske čete, ki so prepevajoč prihajale v mesto. Raja je postala svobodna in zahvaljevala se je na ginljiv način svojim osvoboditeljem.

Mnogo topov so zaplenili Srbi tudi pri Bitolju, med njimi tudi šest gorskih topov, ki so jih Turki oteli Grkom pri Lerinu in iz katerih so pri Bitolju najbolj streljali na Srbe. Vsega skupaj so oteli Srbi Turkom okoli 200 brzostrelnih Kruppovih topov, ogromno število pušk in veliko tisoč vojakov, sami pa niso izgubili niti enega topa, niti ene zastave, zajeli so pa Turki samo par srbskih vojakov in sicer na predstražah, ali vse te vojake bi lahko sešteli s prsti ene roke!

Naslednji dan, 20. novembra, je prišel v Bitolj poveljnik prve srbske armade, ki je zavzela Bitolj, prestolonaslednik Aleksander, ki se je vse štiri dni nahajal na bojišču in je pokazal velik, osebni pogum. Mesto je bilo že prejšnji dan vse v zastavah, pri prihodu prestolonaslednika Aleksandra je bilo pa vse na nogah in s takim navdušenjem je bil še malokateri princ sprejet, kot je bil sprejet prestolonaslednik Aleksander v Bitolju.

Dva dni sem bil v Bitolju, ki je od vseh mest, kar jih je zavzela srbska vojska, najlepše mesto. Draginja strašna: steklenica piva — 2 dinarja, tobaka nikjer, sladkorja nikjer in pili smo čaj brez sladkorja ali plačevali smo ga dražje, kot so ga plačevali poprej s sladkorjem. Stanoval sem v hotelu »Central«, kjer je stanovalo tudi pet njetih turških oficirjev, ki so jih stražili srbski četaši. Drugo noč je bil na straži — slovenski četaš, 19letni Ljubljčan Gorec, ki je še vedno živ in zdrav in je odšel pozneje proti Jadranskemu morju, najbrže proti Draču.

Tretji dan sem se pa vrnil proti Prilepu. Z dr. Kruljem sva odšla okoli 10. dopoldne iz mesta in prav žalostno sva sedela na konjih, ker padal je dež in veter je pihal, umikati sva se pa morala vedno trenjskim kolonom, ki so šle proti Bitolju. Na potu sem ponesrečil. Konj je padel v jarek in jaz z njim vred in poškodoval sem se, tako da sem le z največjo težavo prišel v Veles.

Od Velesa do Skoplja sem se vozil po železnici in ravnotako od Skoplja do Niša, kjer sem obiskal slovenske zdravnike, ki z veliko vnamo zdravijo srbske ranjence in tam sem dobil razun »Slov. Naroda« tudi par števil »Slovenca« in nisem se mogel dovolj načuditi: »Slovenec« je postal — goreč prijatelj Srbov... O, tempora!

Ko sem prišel v Belgrad, sem videl v listu »Straža« sliko dr. Susteršiča v rubriki — »Naši prijatelji«, znanci so mi pa pravili, da je priobčil v tem listu tudi Terzežev članek, v katerem piše, da je S. L. S. največja prijateljica Srbov! Danes pričujoče belgradski dnevniški članke, v katerih pravijo, da je S. L. S. čisto jugoslovanska stranka, da so simpatije vseh Slovencev, brez razlike strank, na strani Srbov...!

Po pravici povedano: ne razumem vsega tega, a me veseli.

Zvezdan.

Cetinje, 29. novembra.

Boj severno od Skadra.

Danes je došla na Cetinje lakonična vest, ki javlja o napadu turških

čet na črnogorske predstraže. Kratko poročilo, ki mu manjkajo vse podrobnosti, veli, da so poskušali Turki snoči, t. j. 28. t. m. od Bardanjola sem predreti črnogorsko verigo in da je nastala okoli reke Kiri ljuta borba, v kateri je sodelovala črnogorska in turška artilerija. Okoli ponoči se je posrečilo Črnogorcem vreči turško vojsko nazaj. — Ta turški napad je brezdomno posledica neresničnih vesti, ki se širijo med skaderskim prebivalstvom in vojaštvom s prozornim namenom ohraniti turško vojsko, da se brani do zadnjega diha: Kurzira namreč za Turke tako vesela novica, da so bile vojske zavezniških držav povsod poražene, kar mora seveda ubogi narod v obleganem mestu verjeti, ker z zunanjim svetom ne more priti v dotik.

Bombardiranje Taraboša. — Boj na Obliku.

Odkar je odšlo desno krilo primorskega odreda s svojim komandantom, brigadirjem Mitrom Martinovićem preko reke Bojane k morju, da osvoji Meduvo in Lješ, se je samo redko, od časa do časa, javljala tu artilerijska borba, v splošnem z istim rezultatom kot prej. Dne 25. t. m. je bila tudi mala bitka na puške na Obliku pod Tarabošem, kjer so zadelo Turki na stražo doljno-crmniškega bataljona, ki jih je hitro vrgla nazaj, tako da so imeli sovražniki znatne izgube. Na črnogorski strani ni nikake izgube na življenje, pač pa je šest vojakov ranjenih, a rane so tako lahke, da so že vsi izven nevarnosti.

Knez Mirko v Muričanih.

Od 16. t. m. biva v Muričanih knez Mirko, ki je imenovanega dne prišel tja iz zetskega odreda. Kljub grdega vremena in neprestanega deževja, ki je povzročilo, da se je Bojana, ta lena in počasna voda in druge manjše reke in potoki, izlila preko svojih bregov in je postal teren vsled vode in velikega blata neprehoden, je knez Mirko neprestano obiskoval in obiskuje pozicije, po katerih se nahajajo črnogorske baterije in bataljoni in ki se vlečejo od Gorice na reki Bojani pa prav do samega Taraboša. Na vseh teh obiskih je navduševal črnogorske čete k hrabrosti in vstrajnosti in imel povsod primerne nagovore, v katerih je sporočal vojski pozdrave kralja in prestolonaslednika in podajal pouke vojakom in starešinam, kar je napravilo ugoden vtisk. Knez Mirko je bil povsod navdušeno pozdravljen.

Povratak brigadirja Martinovića.

27. t. m. popoldne se je povrnil v Muričane brigadir Mitar Martinović iz Sv. Ivana Meduvanskega in pripeljal seboj štiri bataljone pehote. Ostanek desnega krila, ki mu je bil poverjen, pa je ostal kot posadka v Medui in v Lješ. Knez Mirko je šel s spremstvom nasproti brigadirju Martinoviću proti Gorici in ga je pri sestanku iskreno pozdravil. Čestital mu je na uspehih, ki jih je dosegla črnogorska vojska ob morju z zavzetjem Medue in Lješa.

Akcija turške artilerije. — Inspekcija.

Turki v Skadru izstrele, kot poročajo iz Grude, vsakega dne po nekoliko topov na črnogorske pozicije, akoravno se jim od črnogorske strani ne odgovarja. Včeraj, 28. t. m., so Turki streljali zopet na črnogorske pozicije in ubili enega vojaka in dva ranili. Serdar brigadir Janko Vukotić, ki je bil dne 26. t. m. imenovan šefom glavnega štaba, inspicira vsak dan čete in izdaja potrebne naredbe zaeno s knezom Petrom.

Pismo iz Bolgarske.

(Junaštvo bolgarskega duhovnika. — Turška grozodejstva. — Prizor na kolodvoru. — Srbske usmiljenke.)

V Soliji, 30. novembra.

Vladni list »Mir« priobčuje to-le zanimivo pismo, ki mu je je pisal neki ranjeni vojak:

»Ko sem bil ranjen pri Čataldži, mi je vojaški duhovnik Češmedžijev izkazal velike usluge. Ravno smo se pripravljali, da navadimo na neprijatelja, ko je krogla zadela našega stotnika. Stotnik je padel težko ranjen in mi smo ostali brez poveljnika, brez vodnika. Med nami je nastala zmeda. V tem trenutku je prihitel vojaški duhovnik Češmedžijev. Videč položaj, nas je v plametečem govoru pozval, naj se žrtvujemo za domovino in naj se postavimo pod njegovo vodstvo. V desnico je vzel sabljo ranjenega stotnika, v levici pa je držal križ. Navdušeni smo šli za njim v boj. Bili smo v ognju polnih pet ur. Ves čas je nas vodil duhovnik Češmedžijev, držeč v desnici meč, v levici pa križ.

Ko je bil končan boj, je bilo na naši strani mnogo ranjenih, med temi tudi jaz. Svečenik je nato ukazal, naj vojaki vzemo ranjence na roke in jih poneso na kraj, kjer so obvezovali

ranjence. Mene in enega izmed ranjenih tovarišev je sam prijel pod pazduho ter naju peljal k zdravniku. Ker so nama rane silno krvavele, smo se na potu ustavili. Tu je Češmedžijev slekel svojo srajco, jo razcepil na kosce, ter z njimi obvezal najine rane. Ko smo srečali sanitetne vojake, je naju izročil v njih oskrbo.

Ako bi ne bilo tega vzrzonega svečenika, bi se naš boj pač ne bil završil uspešno, ker je naš voj izgubil že vse častnike in narednike. Zasluga, da smo sovraga potisnili iz njegovih pozicij in da marsikateri izmed nas ranjencev ni brez pomoči izkrmavel na bojišču, pripada junškemu našemu duhovniku Češmedžijevu.

Iz Nevrokopa v Trakiji pišejo: V Melniku so turški orožniki, predno so zapustili mesto, zaprli 27 bolgarskih prvakov, med njimi duhovnika Simona Gajurova.

Tik pred svojim begom so orožniki vse te, ki so jih zaprli, umorili. O vsem tem se je na svoje oči prepričal upravitelj nevrokopske škofije Sava Popov.

Iz Demir Hisarja je došla prvotno vest, da so Turki tamkaj umorili bolgarskega duhovnika. Ta vest se je izkazala za neresnično. Dotični duhovnik je k sreči ušel turškim krvolokom. Pač pa se je dokazalo, da so turški vojaki pred svojim odhodom iz Demir Hisarja zažgali vse bolgarske hiše in da je potem v plamenih poginilo 180 Bolgarov.

Tudi v Petriču so Turki zaprli vse Bolgare. K sreči pa so morali turški vojaki tako hitro pobegniti, da niso imeli časa, Bolgarov pomoriti. V vsi Trakiji so zaprte vse bolgarske šole, ker so Turki pobili in pomorili vse bolgarske učitelje...

Te dni so izpustili iz sofijskih bolnišnic več vojakov, ki so bili lahko ranjeni. Reklo se jim je, naj se vrnejo domov in naj se doma pozdravijo. Blizo sto teh ranjencev je čakalo na kolodvoru, da se odpeljejo domov.

Med tem je prispela na kolodvor četa novincev, ki se je imela s posebnim vlakom odpeljati na bojišče. Naenkrat je nastalo med ranjenci čudno gibanje. Vsi ranjenci so bili mahoma pokonci, hiteli so k rekrutom in se pomešali med nje, klicaje: »Tudi mi hočemo na bojišče, čeprav smo ranjeni!« Vojaški upravi se je komaj posrečilo ranjence prepričati, da so na bojišču potrebni samo zdravi, čili in krepi bojovniki.

Te dni je dospelo v Sofijo več srbskih dam, ki gredo v bolgarsko glavno taborišče kot usmiljenke. Na kolodvoru so jih ljubeznivo sprejeli in pogostili. Nato so nadaljevale pot v Mustafu pašo, ali kakor se sedaj imenuje Svilen. Tu bodo nameščene v bolnišnici, ki je določena za srbske vojake, ranjene pred Odrinom.

Štajersko.

Iz Celja. (Raznoterosti.) Nemški velikaš Rebeuschegg, doma iz »nemške« Ljubečne, je imel navado hoditi na peron celjskega kolodvora skozi oddelek za brzovozno blago. Prihranil si je s tem vsakokrat 20 vinarjev. Končno pa ga je službojoči vratar Marn le opozoril, da tako sprejanje po peronu ni dopustno. Rebeuschegg se je vsled tega nad ubogim železničarjem tako hudo razkoračil, da ga je moral Marn tožiti zaradi razžaljenja časti in je bil Rebeuschegg obsojen na tri dni zapora ali 30 K globe. Afera je vzbudila po mestu mnogo smeha. — Miklavževa večera bodemo imeli letos, kakor se je to že udomačilo, zopet dva: enega v četrtek zvečer v veliki dvorani Narodnega doma in enega v nedeljo zvečer v Sokolskem domu. Spored za obe prireditvi je prav mnogovrsten in je želeli obilnega obiska.

Iz Maribora. Danes se je pričelo zadnje letošnje zasedanje porotnega sodišča. Obravnavali se bodo sledeči slučaj: danes Stefan Znidar, umor; jutri Franc Čuš, uboj; v sredo dne 4. decembra Anton Rakuša, poneverjenje; v četrtek dne 5. decembra Martin Matajč, umor očeta.

Iz Maribora. Ako hoče slovenski narod igrati med kulturnimi narodi primerno vlogo in ohraniti svojo eksistenco, tedaj si mora vzgojiti preprosto meščanstvo, svoj trgovski in obrtni stan. Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru ima v prvi vrsti namen zbirati slovenske trgovce in obrtnike v Mariboru in okolici in zabraniti njih odtujevanje od lastnega naroda. Stališče teh slovenskih trgovcev in obrtnikov v nemških in pomembnih mestih in trgih je vsled nezavednosti slovenskega in vsled narodnega šovinizma nemškega občinstva silno težavno. Pričakovati bi torej bilo, da bodo vse slovenske stranke in slovensko časopisje z vsemi silami

podpirali razvoj slovenskega trgovanja in obrtnosti. A ravno narobe. Slovenske stranke in njih častopisje najde vsak čas priložnost za to, da napada slovenske trgovce in obrtnike ter jim iz strankarske zavisti skuša škodovati in jih uničiti. Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru je pri raznih priložnostih podarjalo, da se ne vmešava v medsebojne prepire slovenskih političnih strank in da najde pri njem zaslombo in podporo vsak slovenski trgovec in obrtnik, brez ozira na njegovo politično naziranje. Ker je v zadnjem času g. Vilko Weixl, trgovec v Mariboru in odbornik »Slovenskega trgovskega in obrtnega društva« bil zopet predmet takega ostudnega in neosnovanega napada, je dalo to društvenemu odboru povod, poudariti vnovič stališče društva in opozoriti slovensko javnost na škodljivost takega početja v narodnem oziru. Za odbor »Slov. trgovskega in obrtnega društva« v Mariboru. Dr. R. Pipuš, m. p. predsednik. Balog, m. p. tajnik.

Od Sv. Lovrenca nad Mariborom nam pišejo: Kakor ste že v vašem cenjenem istu poročali, so doživeli maloštevilni nemški tujci, ki so doslej paševali v veliki podravski občini Rotenberg, pri občinskih volitvah uničujoči poraz. Zaradi tega seveda jok in stok v nemškem časopisu ter tožbe o propadajočem »nemštvu« okrog Sv. Lovrenca. Našo zmagajo pa bo treba tudi temeljito izkoristiti: Občina mora upeljati slovensko uradovanje in mora gledati, da si dobi primeren vpliv tudi na lovensko šolo. Le odločni bodimo, za nami je slovensko ljudstvo!

Iz Ptuj. »Südmärk« je že naklonila našim negatom 10.000 K podpore, da bodo lažje renovirali tudi tisti stari dvorciški trakt Nemškega doma, ki je zadnjič po nesreči zgorel. Dobro bi bilo priobčiti še par vrstic v »M. Ztg.« ali v »Scheutenblatt«, da so Slovenci zažgali tisti malovredni stari trakt Nemškega doma, znani so se že najde potem par bedakov, ki bodo kaj darovali in s cvenkom izkazali svoje simpatije tlačenim ptujskim bratom. Znati se pač mora, to geslo velja povsodi in tudi v Ptuj!

Iz Ptuj. V zabavo naših malih bo v veliki dvorani Narodnega doma v nedeljo, dne 8. decembra t. l. igrice: »Janko in Metka«. Nastopili bodo pri tej priliki tudi naši najmlajši diletantje. Po predstavi nastopi sv. Miklavž s svojim spremstvom, da razdeli darila med pridne otroke. Starši pripeljejo svoje male, dobrodošli tudi vsi prijatelji otrok! Začetek točno ob pol 4. popoldne. Otroci so vstopnine prosti, odrasli plačajo le majhen prispevek v pokritje stroškov. Darila za otroke in odrasle grejemo na dan predstave hišnik v Narodnem domu.

Iz Ptuj. Zadnja številka »Štajerca« slavi zopet prave orgije obredovanja in ovajanja vsega, kar le kotički narodno čuti na Slovenskem. Vsi ti napadi so označeni več kot dovoli z dejstvom, da vzdržujejo »Štajerca«, ki hoče biti glasilo slovenskega ljudstva, najbolj zagrizeni nemški nacionalci. Vladni krogi, to pravljamo, store edino prav, ako imajo to dejstvo pred očmi, ko bodo brali »Štajerčeve« umazane članke. Na posamezne napade ne bomo odgovarjali, saj je za vsakega slovenskega človeka le častno, ako na oblaži glasilo, spodbujajočih škodljivih in takihle avstrijskih patrijotov, kateri so svoje čase preživali kot anarhisti propagando — dejanja. Prišli so nad nas Slovence težki časi, ali našli bomo že sami, brez pruskih emisarijev in z »Südmärkinimi« groši podkupljenih policij, pravo pot, ki ne bo pustila niti na naši državljanski, niti na naši narodni časti kakšnega madeža. Priporočimo še, da odobrava in podpira »Štajerca« vse tiste nemške liste in nemške politike, kateri hujšajo na našo. Ogabna »Štajerčeva« pisava je tudi vsakemu poštenjaku in skupna naša slovenska parola bodi: proč z njim!

Iz Ptuj. Pišejo nam: »Štajerca« se ponaša, da je list za »slovensko ljudstvo«. To se mora pojasniti. »Štajerca« nima nobenega pristopa v slovenske hiše, ne hero ga razni in delavni naši slovenski ljudje, temveč taki, ki zapravljajo svoj slovenski denar in svoje zdravje v nemških tiskarnah in v nemških tiskarnah. »Štajerca« priporočajo ljudje, ki jim lahko nemški upniki vsak čas zadržujejo vrt okrog vratu. Ali eni in drugi taki ljudje nimajo pri nas nobenega vpliva, kar kaže neprestano nazadovanje štajercijanskih glasov pri vsakih volitvah in pa minevanje štajercijanskih občin celo v okrajih, ki so najbolj dostopni potujočemu vplivu. Može, ki so se morda nekaj iz opozicije proti tedanjemu slovenskemu političnemu vodstvu pridružili štajercijancem, so že davno prešli v narodni tabor, ker vidijo, da »Štajerca« je v prid Nemcem razdira, za slovenske kulturne in gospodarske svrhe

pa noče imeti nobenega smisla. Treba je to povedati znova, da bi se kakih štajercijanskih akcij, ki jih vodi nemški nacionalci in ne narodno čuteči Slovenci, ne precejenovalo. Čim bolj narašča pri nas narodna zavest in gospodarska samostojnost, tem manj je pri nas te renegatske nesnage in bilo bi je še hitreje konec, ako bi hoteli proti njej izrabiti vsa sredstva, ki so nam na razpolago.

Iz Gradca. Uradni list naznanja, da je naučni minister za bodočo funkcijsko perijodo imenoval na (Spodnjem) Štajerskem sledeče gg. za šolske nadzornike: za okrajno glavarstvo Celje-okolice Jožefa Supaneka, nadučitelja v Grizah; za okrajno glavarstvo Maribor-okolice Janeza Dreiflaka, nadučitelja v Rogatcu; za okrajni glavarstvi Ptuj-okolica in Ljutomer nadučitelja v Cirkovcah Matija Herica; za okrajno glavarstvo brežiško inkluzivno sodni okraj laški Gustava Voduška, ljudskošolskega ravnatelja v Trbovljah; za okrajni glavarstvi Slovenjgradec in Konjice Alojza Schechla (alias Šehlja), učitelja v Gornjem gradu. Za mesto Maribor je šolski nadzornik ravnatelj Frisch, za mesto Celje in nemške šole v Posavju ravnatelj Proft, za mesto Ptuj in nemške šole v Podravju ravnatelj Stering v Ptuj. Takozvani nemški ljudskošolski nadzorovalni okraj na Spodnjem Štajerskem se je torej razdelil — seveda v svrhu lažje ponemčevalne agitacije in v svrhu pomnoževanja nemškega posestnega stanja.

Drobne novice. Od Male Nedelje nam poročajo: Te dni je padel gostilničar Matevž Kosi tako nesrečno po kletnih stopnicah, da se je ubil. Bil je še mlad, priden mož. Vdovi naše sožalje! — Od Sv. Miklavža v Polju nam poročajo: Vrlenu našemu županu v Lastniču je umrla žena, stara komaj 35 let. Zapustila je možu 6 malih otrok. — V Gradcu je umrla znana nemškoštajerska skladateljica grofica Ana Buttler - Stubenberg v starosti 91 let. Njene pesmi slone na narodnih motivih in se v Nemcih rade pojoo. Pokojnica je bila trikrat omožena, tretji njen mož Oton grof Buttler si je l. 1907 sam vzel v Ljubljani življenje. Grofica je zapustila premoženja okroglo en milijon kron. — Prijelisi v Kočnici pri Celju nekega Jurija Ciceja, ki je opeharil po celem Slovenskem veliko ljudi na razne načine. Okoli Sv. Trojice v Slov. gorici je vstopil pri raznih gospodarih kot hlapec in pokradel od 400 K denarja. — Iz Bizelskega smo dobili za različne zagrizenne vinske brate razveselilno vest, da se je novo vino po prvem pretočenju zdato zboljšalo in strokovnjaki mu prerokujejo celo lepo bodočnost kot izvrstnemu namiznemu in sploh lahko pitnemu vinu. Obupati torej ne sme vinski brat nikoli!

Koroško.

Iz zgodovine slovenskega šolstva na Koroškem — obsojeni slovenski kmetje. K žalostni zgodovini slovenskega šolstva na Koroškem, k zgodovini, ki jasno kaže brutalnost nemške vlade napram vsem fudi kulturnim stremeljenjem slovenskem na Koroškem in v ilustraciji nemške brezobzirnosti navajamo sledeči slučaj: Južno od Borovelj leži velika gorska vas Selet, ki je pretežno slovenska, v njej je samo par umetnih Nemcev oziroma nemških tujcev. V skrbni za nemštvo je dal dež. šolski svet koroški — seveda prav po nepotrebnem — l. 1897 do takrat popolnoma slovensko šolo, ki je krasno uspevala, deliti v slovenski in utrakvistični (nemški) razred. Ker ta nemški razred seveda ni imel nikakih življenjskih pogojev, so si Nemci pomagali drugače. Na slovenskem oddelku so namestili učitelja strastnega nemškega nacionalca, ki je slovenske otroke pretepel od krvi in jih trpinčil in mučil kolikor je mogel — seveda pod nemško - nacionalno patronanco — in samo zato, da bi prisilil na ta način slovenske otroke, da prestopijo v nemški razred. Seljani Slovenci so dolgo časa prenašali šikane nemškega učitelja, končno pa so se odločno uprli in nastal je v Selet školski štrajk, ki je trajal več tednov. Slovenski starši niso pustili otrok v šolo, ker so bile vse njihove pritožbe proti zverinskemu učitelju zaman. Ta štrajk odločnih Slovencev v boju za svoje pravice in za pravice svojih otrok je vzbudil veliko pozornost. Gotovo je, da so ga nemški listi porabili v to, da so na najzgodnejši način blatili in obrekovali Slovence. Pozivali so vlado in oblasti, da naj te »upornež« kaznuje. In res so nemške šolske oblasti, mesto da bi popravile storjene krivice zavednim Seljanom, zapletle te može v preiskavo. Pri tem se je posebno odlikoval okrajni glavar celovski pl. Rainer, zaupnik nemškega »Volksrata«. Konec te tragedije je

bil, da sta bila obsojena dva slovenska kmetja »wegen Auflehnung gegen die Schulbehörden« na 1 teden dni zapora. Nemški učitelj na slovenskem oddelku pa je bil pro forma premeščen, seveda še na boljše mesto. To pa se je zgodilo le za to, da bi Nemci končno lahko kričali, da so Slovenci z obstoječimi razmerami na Koroškem zadovoljni in bi Nemci lahko pod to krinko še brutalneje nadaljevali svoje potujočevalno delo na Koroškem.

Odlikovanje za pomemčevanje. Občinski zastop v Bekštajnu je imenoval za častnega občana odvetnika dr. Mischitza (?) v Beljaku, ker je izposloval Schulferanjsko šolo in dosegel, da je zgradba slovenske Ciril-Metodove šole zopet za nedogleden čas zavlečena.

Pokvarjena napeljava plina. Na Sentvidski cesti v Celovcu se je pokvarila plinova cev. Monter Giordina, zlezal v rov, da bi cev popravil. Toda plin ga je omamila in monter je obležal poleg cevi. Na pomoč mu je šel drugi monter Kristan, ki pa je tudi v rovu obležal. Slučajno sta prišla mimo mesar in mlekar, ki sta iz radovednosti pogledala v rov in videla ponesrečenca. Posrečilo se jima je, da sta jih potegnili iz rova. Cev spušča veliko plina, toda do sedaj še niso mogli najti mesta, kjer je pokvarjena.

Zatekla srna. Včeraj za rana so našli v nekem vrtu v beljaškem predmestju med dvema plotoma stisnjeno živo srno. Zival se je zatekla vsled visokega snega v vrtove, kjer se je ujela.

Vlom po dnevi. Včeraj popoldne je vlomil neznan tat pri belem dnevu v stanovanje Marije Male v Celovcu. Odprl je s silo več predalov in ukradel iz njih 38 K denarja, 2 uri, zlato zapestnico in dolgo srebrno verižico.

Primorsko.

Aretiran pismonoša. Vsled ovadbe poštnega ravnateljstva v Trstu so aretirali 28letnega pismonoša Andreja Baucona iz Prvačine, ker je ukradel več denarnih pisem.

Prijeti vlomilci. V Trstu so vlomili trije laški vlomilci skozi skladišče v trgovino Leopolda Štrekla v ulici Traversale al Bosco. Vlomilci so zasačili v trgovini in jih aretirali. Pokradli so iz predalov 60 K drobiža, železne blagajne še niso našli, ko so jih zasačili.

Tržaška porota. Včeraj se je vršila prva obravnava v tem zasedanju in sicer proti dninarju Josipu Šturmu iz Postojne. Šturmu je obtoženo težke telesne poškodbe, ki jo je prizadel nekemu Rudolfo Misleju. Obravnava bi se bila morala vršiti že pri zadnjem zasedanju toda Misleji ni hotel priti k obravnavi. Misleja so sedaj privedli s silo k obravnavi. Obtoženi Šturmu dejanje taji tudi vpričo Misleja. Obravnava se še vrši.

Tragedija med gluhoemci. V Trstu se je oženil gluhoemci mizar Anton Vigin v neko gluhoemko. Nastanila sta se na cesti della Tessa in da bi lažje izhajala sta vzela na hrano in stanovanje 17letnega gluhoemnega tapanika Caputija. Mlada gluhoemka Vagina, pa se je izneverila svojemu možu in se zaljubila v 17letnega Caputija. Tako stvar se seveda ne da prikriti, in neki gluhoemci Viginijev prijatelj je onazil mlada zaljubljenca in je obvestil o tem Viginija. Ta vzame nož, počaka doma Caputija in ga napade. Zadel mu je 7 udarcev, odneli so smrtnoraničenega v bolnico. Viginija so aretirali in zaljubljenca gluhoemka je ostala sama.

Napad na stražnika pri smodnišnici. Iz Pulfia poročajo, da je pred 3 dnevi napadel okoli 6. ure zvečer stražnika vojaka pri smodnišnici pri Vallenunzi. Priletelo je nanj več kamnov, in eden ga je zadel v glavo tako močno, da je stražnik padel in omedlel. Toda kmalo se je zavedel in čutil v bližini nekega človeka. Ustrelil je, toda zadel ni. Napadalec je pobegnil. Prišel je stražni poveljnik, ki je peljal vojaka v stražnico in ga domestil z drugim. Uvedli so takoj preiskavo okolice toda zaman. Pač so našli v bližini 18letnega fanta domačina, ki pa ni identičen z napadalcem in so ga tudi izpustili.

Bosanski emigranti v Trstu. Za časa aneksijske krize bosanske se je izselilo iz Bosne okoli 3000 emigrantov. Naselili so se po sedaj okupiranih balkanskih deželah. Ti emigranti so prosili avstrijsko vlado, če se smejo vrniti. Avstrijska vlada jim je to seveda dovolila in bo te emigrante brezplačno prepeljala iz Soluna v Trst in iz Trsta v Bosno. Iz Trsta v Bosno bo emigrante spremljal dr. Pecchiar iz Rovinja. V Bosni bodo dobili emigranti odkazana zemljišča.

Kinematograf »Ideal«. Spored za tork 3., sredo 4. in četrtek 5. decembra 1912: 1. Žurnal Pathé. (Kinematografska poročila. Najnovejši dogodljaji, šport, moda itd.) 2. Dva predzreza. (Krasna veselogra.) 3. Hčerka slepa. (Amerikanska drama.) 4. Krasen naravni posnetek. 5.

Dnevne vesti. + Romanje albanskih voditeljev na Dunaj. Srca vseh albanskih raz-

bojnikov gore sedaj za Dunaj in na Dunaj se obračajo njih pogledi. Nekateri razbojniški poglavarjev potujejo celo na Dunaj, da bi tam delali reklamo za najnovejšo »ideale« svojih čet. Prvi je prišel tja provizorični predsednik provizorične vlade, provizorične albanske države. Ta Izmail Kemal bej je bil sprejet na Dunaju z velikimi častmi. Na Dunaju so mu velikodušno odpustili, da je bil Izmail Kemal bej do zadnjih tednov eden največjih sovražnikov Avstrije, kar jih je bilo na Turškem. Pred štiri leti je Izmail Kemal bej organiziral bojko proti Avstriji po vseh pristanih od Soluna do Carigrada in je avstrijski industriji in trgovini povzročil milijonsko škodo. Ko bi ga bili avstrijski diplomatje in ekspor-terji že takrat poznali, bi bili ta bojko lahko preprečili, kajti Izmail Kemal bej je vnet za »bakšiš« in podpira vedno tistega, ki ga najbolje plača. Temu prvemu opretnemu junaku sta sledila zdaj dva druga. Izvedela sta pač, da je Izmail Kemal prinesel z Dunaja dva zaboja denarja v Albani-jo in zato sta se hitro odpravila na pot in romala na Dunaj. Ta dva švinderlja sta Hima in Fasil paša. Za zdaj oznanjata po časopisih, kako bodo Albanci uredili svojo državo in sta ujela Dunajčane z obljubo, da bodo dobili velikanske zaslužke pri zgradbi bodočih albanskih železnic! Upajmo, da dobita tudi ta dva par zabojev denarja. Poleg njih je na Dunaju tudi princ Ahmed Fuad paša, bratranec egiptovskega kediava. Ahmed Fuad bi rad postal knez ali kralj Albanije, kajti v Egiptu ima toliko dolga, da se ne upa domov; šel se je predstaviti in priporočati na Dunaj kot kandidat za albansko krono. Debeloglavi predsednik poslanske zbornice dr. Sylvester se mu je hitro poklonil in Ahmed Fuad mu je vrnil ta obisk v parlamentu. Tam je imel priliko, seznaniti se z nekaterimi nemškimi kapacitetami, kakor so poslanci Erler, Steinwender, Oberwalder in Stölzel. Ker ve ves svet, da ti možakarji ne znajo drugega jezika, kakor svoj »opašlogriš«, razglašajo dunajski listi, da zna Ahmed Fuad ne samo francosko in italijansko, nego tudi nemško. No, Ahmed Fuad bo znal morda poleg francoskega, angleškega in arabskega jezika tudi še italijansko, nemško pa prav gotovo ne zna nobene besede, ker se s tem jezikom v Orijentu živa duša ne ukvarja in ga tudi čisto nič ne rabi. Nemški listi so si to izmislili, da bi navedeni nemški poslanci ne bili preveč osmešeni, ker ne znajo nobenega svetovnega jezika, nego le svojo grgravo nemščino. Kakor vidimo, je postal zdaj Dunaj tisti kraj, kamor romajo albanski »voditelji«; kadar se bodo vrnili z zaboji denarja in morda s kakšno krono v kovčegu, se bodo seveda dunajski kratkovidnosti pošteno smejali.

+ **Odlikovanje.** Računski svetnik pri tukajšnji deželni vladi Jernej Kilar je dobil naslov in značaj višjega računskega svetnika.

+ **Iz profesorske službe.** Profesor na I. državni gimnaziji v Ljubljani, dr. Valentin Korun, je pomaknjen s 1. januarjem 1913 v sedmi činovni razred državnih uradnikov.

— **Slovenski prostovoljec pred Skadrom.** Kakor smo že poročali, sta slovenska pravnik Čop in Lipar vstopila kot prostovoljca v črnogorsko armado. Na njihovo izrečno željo so jih poslali pred Skader. V enem izmed zadnjih bojev je bil Lipar ranjen in leži sedaj v bolnišnici v Podgorici. Nadejati se je, da bo popolnoma okreval. Razume se samo ob sebi, da mu bo »Rdeči križ balkanskih držav« priskočil na pomoč. Ranjeni Slovenec bo gotovo vzbudil sočutje v vsi slovenski javnosti. Kdor bi hotel zanj kaj darovati, naj pošlje svoj prispevek na »Rdeči križ balkanskih držav« v Ljubljani z izrečno pripombo, da je dotični znesek namenjen za ranjenega pravnika Liparja.

— **Umrl je v Ljubljani** v Novem Vodmatu gosp. Matija Smerdu, vpokojeni sprevodnik drž. železnice. P. v m!

— **Kupujte sokolske zletne razglednice,** ki jih je izdala Slovenska Sokolska Zveza za III. slovenski vsesokolski zlet let 1913. v Ljubljani. Te razglednice predložujejo v zanimivih slikah velik del zgodovine slovenskega Sokolstva, poleg tega imajo pa še namen prispevati s svojim skupičkom k zletnemu fondu. Zato priporočamo Sokolstvu naklonjenemu občinstvu, da jih marljivo kupuje in se jih poslužuje pri vsaki priliki. — **Kupujte pa samo prave zletne razglednice,** ki jih je izdala slovenska sokolska organizacija, od drugih nimamo naše Sokolstvo nobenega dobička.

Kinematograf »Ideal«. Spored za tork 3., sredo 4. in četrtek 5. decembra 1912: 1. Žurnal Pathé. (Kinematografska poročila. Najnovejši dogodljaji, šport, moda itd.) 2. Dva predzreza. (Krasna veselogra.) 3. Hčerka slepa. (Amerikanska drama.) 4. Krasen naravni posnetek. 5.

Tretji del serije Aste Nielsen: Če pa de krinka. (Igra v treh delih Urbana Gada. Zopet se je posrečilo roki umetnika, da je ustvaril umotvor, ki tudi v najmanjši stvari ni podoben prejšnjim, da je ustvaril milieu, v katerem se strogo loči od sveta, v katerem je živela umetnica dosedaj v sliki.) 6. Komična učinkovitost z Moricem. (Velik uspeh.) Sob., 7. decembra: »Drama na morju«. (Učinkovitost Nordiskfilm Co.) Goreča ladja na odprtem morju.

Vojni posnetki z balkanskega bojišča, ki se predvajajo danes in naslednje tri dni v »Elektrodiografu Ideal« posneti so na bojišču iz daljave 10 do 12 metrov in nam kažejo jako zanimive in aktualne prizore z bojišča, kakor n. pr. **Obožovanje Albancev,** močnih, utrjenih ljudi, katerim se že na obrazu bere, odločnost do skrajnega, dalje **razbito turško armo,** kako v največjem neredu beži pred sovražnikom, za njimi pa se vidijo oblaki dima strelav zasledovalcev. Ne loči se častnik od prostaka, vse navskrižem beži čez močvirno ravan z ženami in otroci na vozovih in obup se jim bere z obrazov. Najbolj grozni prizori so pač z bolgarskega bojišča. — Pred sabo vidimo železniško progo »Lile - Burgas«, po kateri se počasi približuje lokomotiva. — Toda naenkrat zablistne se pred nami, in že leži lokomotiva prevrnjena, zadeta od — šrapnela. — In že so tu Bolgari, ki mečejo uničujoče kroglice med turško vojsko, da pada mož za možem na zemljo. — Druga slika popelje nas med mrtve in ranjence, kako jih pobirajo in odnašajo z bojišča. Film kaže nam vse grozote vojne molče, toda vendar nam je, kako da slišimo stokanje in tožbe ranjencev. Zadnja slika: Velika planjava brez drevja ali grmičevja. Naenkrat oživi cela ravan, zopet šrapneli, ki rušijo in mečejo zemljo v zrak. Daleč na horizontu prikaže se temna črta, bolgarska artilerija. Postave se večajo, vidimo topove, ljudi in lično, toči, padajo turške kroglice med nje, toda artilerija drvi naprej. Tu pada konj, tam se valja v zemlji 20 in več vojakov, toda že odgovarjajo bolgarski topovi turškemu ognju. Cela slika zavita je v dim topov in naenkrat konec slike. Zakaj? Posnemalec g. de Beery zgrudi se, sam zadet od kroglice, težko ranjen in leži še danes v hospitalu v Lile - Burgasu. — Te slike bodo gotovo zanimale vsakogar, ker so to prve slike, posnete iz neposredne bližine na bojišču in so se predvajale 1. t. m. pred nadvojvodo Friderikom na Dunaju.

Dobra brata. Predvčerajšnjem sta se ga bila dva brata, ki sta oba zidarja, tako nasrkala, da sta po Karlovski cesti javno kazala svoje veselje. Naposled ju je pa močna kapljica premagala in sta oba obležala v blatu. Dva stražnika sta ju dvignila in odvedla domov.

S ceste. Včeraj popoldne je hlapec Ivan Zupanc peljal na vozu se-deč čez Sv. Jakoba most sode. Ko sta konja zavila Pred Prule, ju je zagnalo in so vsled tega padli z voza sodi in hlapec, kateri se je pri padcu nekoliko na nogi poškodoval.

Zaradi prepovedanega povratka je bil včeraj aretovan slaboglasni 1869. leta v Šmarju pri Ljubljani rojeni Franc Anžič, katerega so izročili sodišču.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 80 Hrvatov, nazaj jih je prišlo pa 20.

Izgubljeni in najdeno. Izgubila je M. Poženeljeva denarnico, v kateri je imela 16 K denarja. — Gospod Fran Lipovč je izgubil zlat poročni prstan s črkama »L. J. 6./2.—1887.« — Dijak Udalrik Steindl je našel risalno orodje. — Stražnik Ignacij Tominc je našel vozno odelo. — Postreškovca žena Karolina Koroščeva je izgubila zavitek blaga za odelo. — Delavec Matevž Gregorič je našel manjšo vsoto denarja.

Izgubila je neka gospa na poti od Mestnega trga po Prešernovi ulici, Dunajski cesti in od tod za Šiško na kolodvor več bankovcev za 80 kron, in sicer vse skupaj ali posamezne. Imela jih je v ročni torbici brez denarnice. Najditelj se prosi, da prinese denar v uredništvo »Sl. Naroda«.

Popravek. V včerajšnjem našem listu je ostalo več tekst motičih napak. Naj popravimo le najbolj grde! V 8. vrsti prve kolone zgoraj mora stati »kot« mesto »ko«; v 17. vrsti tretje kolone od zgoraj beri: »na podrobno delo.« ne »na podobno delo.«; v 3. vrsti iste kolone od spodaj se ima glasiti »učiteljica iz Trsta«, ne samo »iz Trsta«.

Priloga. V tej današnji izdaji je priložen prospekt tvrdke Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. Dela pisateljev sedanje dobe, ki so tu navedena zamoremo našim cenl. čitateljem v nakup najtopleje priporočati. Zvezek 1. in 2. sta že izšla, zvezek 3. se pripravlja.

Društvena naznanila.

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1913. 11. redna seja tajniškega in časnikarskega odseka se vrši v sredo, t. j. 4. decembra ob pol 9. zvečer v predsedstveni sobi (Narodni dom). Bratje, ki ste vstopili v delokrog navedenih odsekov, udeležite se seje polnoštevilno.

Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo vabi svoje člane in prijatelje na Miklavžev večer, ki se vrši v četrtek, dne 5. decembra t. l. v gostilniških prostorih g. M. Sokliča. Pred konjšnico. Nastop sv. Miklavža s sijajnim spremstvom točno ob pol 8. zvečer. Vstopnina 30 v za osebo. Otroci do 12. leta so vstopnine prosti. Otrokom je dovoljen vstop le v spremstvu odraslih oseb. Posebna darila z natančnim imenom naj se izroče do večera v gostilni gosp. Sokliča.

Miklavžev večer priredi v četrtek Gospodarsko napredno društvo za šentjakovski okraj v gostilni pri Kavčiču na Privozu. Začetek ob 7. Miklavž nastopi s sijajnim spremstvom ob 8. ter obdaruje vse otroke na društvene stroške. Kdor hoče, da bo njegov otrok še posebej obdarovan, naj pošlje darilo h Kavčiču z razločno pisanim imenom obdarovanca. Svirajo tamburaši. Vstopnina za odrasle 20 v, otroci brez spremstva staršev ali odraslih se ne bodo spuščali k prireditvi.

Miklavževa darila se bodo delila v četrtek v Narodnem domu v dveh oddelkih in sicer najprej za otroke, potem šele za odrasle. Pri darilih za otroke naj bodo poleg natančnega imena in priimka pripisana črka A, pri onih za odrasle pa črka B, darila brez posebne označbe pridejo zadnja na vrsto. Zbiranje daril za Miklavžev večer ljubljanskega Sokola prevzela je letos zopet poštvalna gospa Češarkova in je darila oddajati v njeni trafiki v Šelenburgovi ulici do četrtega popoldne do pete ure, od tedaj dalje pa pri sluginji »Sokola« v Narodnem domu. Začetek večera ob polu 8, Miklavž nastopi pa ob 8. uri.

Vrhnjski Sokol priredi 5. t. m. v dvorani Citalnice sijajni »Miklavžev večer« s sledečim sporedom: I. Nastop Miklavža in njegovega bogatega spremstva. II. Obdarovanje otrok. Začetek točno ob pol 7. zvečer. Vstopnina 30 v. Otroci do 12. leta so v spremstvu staršev vstopnine prosti. Darove z natančnimi naslovi obdarovancev sprejema br. V. Perne v hiši Kmetške posojilnice. Ker je večer združen z velikimi stroški, se nadeja društvo, da ga slavno občinstvo znatno dejansko podpira.

Ribniški Sokol priredi v četrtek 6. decembra zopet svoj Miklavžev večer in vabi vse svoje člane in prijatelje sokolstva.

»Sava« društvo svobodnimiselnih slovenskih akademikov na Dunaju naznanja, da promovira dne 6. t. m. na dunajski univerzi doktorjem prava mien večletni član in bivši predsednik gospod Ivan Tavčar. Čestitamo!

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes v torek (za abonente par) se vprizori vlezabavna detektivska komedija »Baskervilski pes« z g. Bohuslavom v vlogi svetovnoznane detektiva Sherlocka Holmesa. — Jutri se izven vsakega abonementa kot druga dijaška kronka predstava vprizori Calderonova klasična drama »Sodnik Zalamejski« z g. Verovškom v naslovni vlogi. Začetek ob 6. zvečer, konec po osmi uri. — V četrtek zaradi Miklavževega večera ne bo predstave.

Književnost.

— Milan Pugelj: Ura z angeli in druge prigodbe. Ta knjiga obsega sedem krajših novel in eno daljšo. Milan Pugelj je eden izmed najbolj simpatičnih pisateljev mlajše generacije. Ne loteva se velikih problemov in psiholoških ugank, nego se drži realnega življenja naše dobe, je opazuje z mirnim očesom na živčnih zdravega človeka in popisuje vesele in žalostne dogodke čisto neprecijozno, s presrečno preprostostjo, diskretno v tragičnih in komičnih momentih in vendar živo zanimivo, pretresujoče ali z dobrohotnim humorjem. Vsa dela Pugeljeva spominjajo na Trdnjo, kateremu je Pugelj po duhu, po naziranju in tudi po jeziku najbolj podoben. Novo Pugeljevo knjigo bo vsakdo z užitkom čital.

— »Lovec«, list za lov in ribarstvo in glasilo »Slovenskega lovskega društva« ima v 11. številki sledečo vsebino: »Naši nasprotniki«, »Jerebica«, »Iz lovskega opornika«, »Kako sem postal truhar« in »Volke«.

— Veda. Šesti zvezek II. letnika ima sledečo vsebino: dr. M. Murko: Karel Štrekelj; dr. B. Drechsler: Pop Sime Starčević; dr. M. Brezigar: Konjunktura, kriza in depresija; dr. F. pl. Šišić: Rjeka i riječko pitanje; dr. I. Agneletto: Denar; dr. I. Prijatelj: Gradivo iz življenja kranjskega literata; Vprašalnik za »Vedno« anketo o jezikovnem približevanju Jugoslovanov; dr. Ivan Zmavc: O znanstveni uredbi človeške družbe; K. O.: Šestdesetletnica nemškega učenjaka v Gorici; A. O.: Socijalna patologija; K. O.: Bistvo izobraževanja in njegov pomen za šolo (h kongresu v Monakovem); A. O.: Dr. Johann Unved: Politik im Lichte der Entwicklungslehre; dr. M. Brezigar: Mario Alberti, il movimento del prezzio e dei salari; F. V.: Zunanja trgovina Srbije; A. O.: Nemške velefinance; Delniške družbe v Avstriji; Avstrijske finance; Bráfovo ministrtvo.

Razne stvari.

* Aviatška nesreča. Iz Juvisya poročajo: Aviatik Arundel je ponesrečil s svojim aparatom ter obležal mrtev.

* Velik požar. Iz Chrudina poročajo: Tukajšnja plinarna in elektrarna je zgorela. Zgoreli so tudi stroji v vrednosti 300.000 kron. Strojnik Zahradka je zgorel.

* Ponarejena menica izginila s sodnikove mize. Iz Prage poročajo: Pred tukajšnjim porotnim sodiščem se je zagovarjala operna pevka Pirk zaradi meničnih sleparij. Med obravnavo je kar naenkrat izginilo s predsednikove mize dokazilno sredstvo, ponarejena menica, glaseča se na 3000 kron. Menice niso mogli več najti.

* Upor kaznjencev. Iz Strasburga poročajo: V prisilni delavnici v Pfalzburgu sta dva kaznjenca napadla paznika Obersa, ga zvezala in mu zamašila usta. Eden od kaznjencev je vzel nož ter je hotel pazniku prerezati vrat. To mu pa je drugi kazjenec zabil. Kaznjenca sta nato obleka paznikovo obleko, vzela ključke ter pobegnili.

* Knjižnica prodana za 10 milijonov kron. V New Yorku je bila te dni končana dražba knjižnice umrlega tovarnarja Roberta Hoca. Rezultat je senzacionalen, kajti za knjižnico se je skupilo skoro 10 milijonov kron. Samo newyorški milijarder Huntigton je kupil za pet milijonov knjig. Mazarinova biblija je bila prodana za 250.000 kron. Dražba knjižnice, ki je bila razdeljena na 79 oddelkov, je trajala poltrajno leto.

* Stavka najemnikov. Iz Budimpešte poročajo: Tu je nastalo veliko ogorčenje najemnikov proti hišnim gospodarjem zaradi prevelikih najemščin. V hiši v ulici Hajdn so najemniki začeli stavkati in niso hoteli plačati najemščine. Najemnik Zanka se ni hotel pridružiti stavkujočim, vsled česar so stavkujoči njega in njegovo šestletno hčerko napadli ter ju pretepli. Otrok je kmalu na to umrl.

* Napadi na smodnišnice. Iz Pozuna poročajo: V soboto ponoči je neki neznanec spustil raketo proti smodnišnici. Strela smodnišnice je bila popolnoma mokra, vsled česar ni imel napad nikakih posledic. Vojaška oblast je pomnožila straže. Vojaštvo straži tudi tvornice za dinamit in patrone in mostove čez Donavo. — Iz Stolnega Belgrada poročajo: Policija je aretirala sumljivega tučca, ki ga je smatrala za srbskega špijona. Pri telesni preiskavi so našli baje vojaške kopije raznih ogrskih komitov in več drugih sumljivih stvari. Aretiranec je izpovedal, da se piše Franc Neubauer in da je rudar s Štajerskega.

Izkaz darov za Rdeči križ balkanskih držav.

(I. blagajnik g. dr. Tone Gosak.)

2./XII. Učenke 7. in 8. razreda Mekinskega zavoda v Kamniku K 7-30, Dragan Gabron, Slovenji Gradec poslal nabrano med Slovenci v Slov. Gradcu in okolici K 75-16, Josip Kostanjek, trg. poslovođa, Letuš K 20-1, Franc Fakse, Novo mesto, nabral v gostilni K 6-20, Mihelič Danc, Ribnica K 1-1, Jer. Goričavas K 1-1, Hren, Pri lipi K -40, Pakiž Emil, Ribnica K 2-1, Šutej, Jelendol K 10-1, M. Debelak, Ribnica K 1-1, Pelc Ant., Ribnica K 2-1, Češarek Franc, Ribnica K 2-1, Utopljenka K 1-1, Klun, Dol. vas K 5-1, Ilc, Franc, Gorenja vas K 1-1, Košmeri Jož, Gorenja vas K 1-1, Petek Jož, Ribnica K 1-1, Jos. Verdic, Ribnica K 1-1, Notarska pisarna iz poravnave U 420/12, U 449/12 K 50-1, Poldeki na keglijšču pri Novem svetu K 10-1, Neimenovanec K 2-1, gdč. Richterjeva K 1-1, gdč. Neimenovanca K 2-1, I. Kristan, Orehek, pošta Prestranek K 10-1, Mirko Govekar, učitelj, D. M. v Polju K 1-1, Ani, Fani Mandelj, učiteljici,

D. M. v Polju K 4-1, E. Simenc, učiteljica, D. M. v Polju K 1-1, Janko Kavčič, učitelj v Remšniku K 1-1, Leopold Kuhar, gostilničar in posestnik, D. M. v Polju K 2-1, Ivan Paternoster, mesar in posestnik, Studenc K 2-1, Ivan Benčina, mesar in posestnik, D. M. v Polju K 3-1, Ivan Mrčun, kamnosek, D. M. v Polju K -40, Janko Kuhar, uradnik, Vevče K 3-1, E. Štajer, učiteljica, D. M. v Polju K 1-1, Kermauner, učiteljica, D. M. v Polju K 1-1, August Kuhar, gostilničar in posestnik K 4-1, Martin Zerovec, dež. vrtnar, Studenc K 1-1, Andrej Busič, posestnik, Sneberje K 1-1, Groznik Franc, krojač, Slape K 1-1, Ivan Jamšek, posestnik, Zg. Kašelj K 2-1, Ivan Kočar, posestnik, Studenc K 1-1, Jože Rojšek, posestnik, Slape K 1-1, Jakob Kočar, posestnik, Studenc K -20, Franc Grum, posestnik, Studenc K -20, Jože Rajšek, tesar, Slape K -30, Matija Dovč, posestnik, Zadobrova K -20, Janez Klešnik, mlinar, Zalag K 1-1, Ivan Gole, čevljarški mojster, Vevče K 1-1, Ivan Kotnik, tov. mojster, Vevče K 1-1, Ludvig Timischl, Mtr. Ppibk., Josefthal K 1-1, Egidij Ježek, mesar, pom., D. M. Polje K -50, Josip Hromec, kovač, Vevče K 3-1, Ivana Majer, učiteljica, D. M. v Polju K 1-1, Fortunat Kurnik, poduradnik j. z. K 10-1, Ivan Strah, posestnik K 10-1, Franc Škrjanc, posestnik K -30, Anton Drašček, nadučitelj, Zalag K 1-1, Föderperg, učiteljica, Zalag K 1-1, Franc Sichterl, Zalag K 5-1, Helena Klešnik, posestnica K -60, Franc Grad, posestnik K 5-1, Franc Bahnik K -40, Franc Močilnikar K 1-1, Ivan Grad, posestnik K -50, Anton Robida, posestnik K 2-20, Ivan Primar, mlinar, Zalag K 1-1, Ivana Lampret K 1-20, Jožef Kosanc K -40, Gozdarski nadzornik, Metlikovič, K 1-1, Poštna uradnica, Petsche K 1-1. Skupaj K 294-66, preje izkazanih K 39.735-38, vsega skupaj K 40.030-04.

Telefonska in brzojavna poročila.

VOJNA NA BALKANU.

Mirovno vprašanje.

Belgrad, 3. decembra. Baje se bodo vršila mirovna pogajanja med Balkansko zvezo in Turčijo v Lausanni. Zastopniki Srbije bodo bivši ministrski predsednik Novaković, predsednik skupščine Nikolić in novi dunajski poslanik Jovanović. Balkanske države se bodo udeležile evropske konference samo, če bodo velesile prej garantirale, da bodo priznale novo situacijo.

Sofija, 3. decembra. »Mir« piše, da bo današnja konferenca delegatov odločilnega pomena. Car Ferdinand je odpoval v spremstvu finančnega ministra Theodorova sam v Cataldžo, kamor dospe še danes.

Srbski delegati za mirovno pogajanje.

Belgrad, 3. decembra. Poroča se, da se bodo po sklepu premirja pričela takoj mirovna pogajanja. Srbija bo baje imenovala za svoje delegate pri mirovnih pogajanjih te-le državnike: bivšega ministrskega predsednika Stojana Novakovića, predsednika narodne skupščine Andro Nikolića, podpolkovnika Žigo Pavlovića, Vojo Veljkovića, vseučiliškega profesorja dr. Kumanudija in za poslanika na Dunaju imenovane ga sekcijnega načelnika Jovana Jovanovića.

Uradno k tej vesti javljajo, da vlada še ni imenovala delegatov.

Kje se bodo vršila mirovna pogajanja?

Belgrad, 3. decembra. Listi pišejo, da se bodo pogajanja za mir vršila v Švici ali pa v Haagu. Pretežna večina srbskih listov izraža svoje pomisleke proti temu, da bi Srbija in ostale balkanske države dovolile, da bi se vršila konferenca poslanikov velevlasti, kakor to predlaga sir Edward Grey. Na taki konferenci bi balkanske države ne bile zastopane. Zato bi ta konferenca tudi ne bila kompetentna razpravljati o vprašanju albanske avtonomije in srbske zahteve po pristanišču na Jadranskem morju.

Albanci.

Zemun, 3. decembra. Popolnoma nepotrjena vest pravi, da so Albanci 40 km od Prizrena napadli neko srbsko baterijo, ubili častnike in moštvo ter topove odpeljali v gore.

Dunaj, 3. decembra. Vesti glede prihodnjega albanskega kneza so prezagodne, istotako so prezagodne vesti, da bo prišla Albanija pod suvereniteto Balkanske zveze, dasiravno se bodo morale velesile baviti s to eventualnostjo.

Odrin.

Sofija, 3. decembra. Zaradi pomanjkanja premoga v Odrinu še tri dni ne funkcijonirajo reflektorji. Zato je poskusila posadka še enkrat izpad iz trdnjave, Bolgari pa so jo poglani nazaj.

Pred Odrinom ni kolere.

Belgrad, 3. decembra. Tukajšnji listi zatrjujejo, da so vesti, kakor da bi bila v srbsko-bolgarski armadi pred Odrinom izbruhnila kolera, kot neresnične. V dokaz svoje trditve priobčujejo pisma srbskih vojakov, ki konstatirajo, da se pred Odrinom do sedaj še ni pripetil niti en slučaj kolere.

Turški ujetniki v Solunu.

Carigrad, 3. decembra. Glasom poročil listov so pustili Grki na protest angleškega konzula v Solunu ujetje turške vojske, ki so jih hoteli odposlati na grške otoke, v Karaburun. V Kavali vlada huda druginja. En kilogram kruha stane en frank. Bolgarski četaš Črnopejev je bil imenovan za kajmakana v Kavali.

Rusija in Srbija.

London, 3. decembra. V nekem intervjuu z zastopnikom »Daily Telegrapha« je protestiral ruski poslanik v Belgradu, Hartwig, proti trditvi, da igra Rusija dvojno vlogo. Rusija je vedno svetovala Srbiji k prevladnosti in ji je tudi svetovala, da naj nastopa le sporazumno z željami velesil. Nismo Srbiji svetovali, da naj se ustavlja avtonomni Albani in Srbija sama se temu ne protivi. Njene zahteve v Albaniji so zgolj gospodarskega značaja. Vprašanje Albanije in srbskega pristanišča ne bo motilo vprašanja miru v Evropi. Albanija bo za nekaj časa težavno vprašanje in velesile bodo morale določiti, kakšna bo morala biti tam uprava v onem času, ki bo moral poteči, predno dobi Albanija svojo upravo. Pristanišče je za Srbijo življensko vprašanje. Srbija je gospodarsko popolnoma odvisna od Avstro-Ogrske. Tako je Avstro-Ogrska šele pred par dnevi preprečila izvoz večje množine gosli pod pretvezo, da so bolne.

Romunska in Balkanska zveza.

Bukarešta, 3. decembra. Oficijalno je naznanjen prihod predsednika bolgarskega saborja za prihodnje dni. S seboj prinese baje tudi carjevo lastnoročno pismo. Podučeni krogi zatrjujejo, da obsega to lastnoročno pismo povabilo, da naj Romunska pristopi k Balkanski zvezi, za kar bi dobila Romunska trgovinsko-politične in prometno-politične prednosti.

Praga, 3. decembra. »Prager Tagblatt« poroča: Tukajšnja trgovska in obrtniška zbornica je dobila od romunske vlade brzojavko, v kateri urgira takojšno odposlati pri nekaterih praških firmah naročenih kuhinj na vozovih.

Bukarešta, 3. decembra. Kralj Karol je podaril avstrijskemu armadnemu inspektorju baronu Konradu pl. Hötendorfju, svojo sliko z lastnoročnim podpisom.

Bukarešta, 3. decembra. Ministrski svet se je posvetoval včeraj s proračunsko predlogo in s pookitjem za prihodnje vojaške zahteve. Devetmesečna poslovna doba izkazuje prebitek sto milijonov lejev.

Bukarešta, 3. decembra. Sobotni ministrski svet se je bavil s potrebo reorganizacije in ojačenja romunske vojske mornarice.

Bukarešta, 3. decembra. »Adevurul« priobčuje razgovor z avstrijskim armadnim inspektorjem baronom Konradom pl. Hötendorfom. Armadni inspektor se je izrazil sicer zelo rezervirano, naglašal pa je, da ne obstoja neposredna vojna nevarnost. O stališču Romunske ne mara govoriti. Izjavil pa je, da zaupa v prevladnost romunskega kralja in upa, da bo mogoče v vseh zadevah doseči ugodno rešitev. Prišel je na Romunsko samo, da izreče sožalje avstrijskega cesarja povodom smrti grofice Flandernske in da obnovi zahtila prijateljstva med Avstro-Ogrsko in Romunijo.

Transport ranjencev v Belgrad.

Belgrad, 3. decembra. Snoci so pripeljali iz Bitolja 615 ranjencev. Namestili so jih po raznih belgradskih bolnicah.

Neznani šrapneli.

Carigrad, 3. decembra. Francoski vojni ataše je prinesel z bojišča s seboj tri šrapnele do sedaj še popolnoma neznane bolgarske konstrukcije.

Zasledovanje Mladoturkov.

Carigrad, 3. decembra. Včeraj je bilo zopet aretiranih več Mladoturkov, med njimi tudi bivši naučni minister Emrullah, neki bivši policijski ravnatelj, imam mošeje v Ortakju, pisatelj Husein Kiamil, dva poslanca in več uradnikov. Več, od komiteja pred tremi leti degradiranih in izgnanih častnikov, so bili poklicani s svojo staro šaržo zopet v vojsko.

Prochaskova afera in razmerje med Avstrijo in Srbijo.

Dunaj, 3. decembra. Konzul Edl, ki se mudi v Skopliu, je dobil nalog, da odpotuje v Prizren in preišče še nekatere okoliščine glede afere konzula Prochaska.

Govori se, da bo avstrijska vlada šele potem formulirala svoje zahteve po zadoščenju.

V diplomatskih krogih so mnjenja, da konzul Prochaska ne bo odpoklican, marveč da ostane kot konzul v Prizrenu, dasiravno sedaj še ne odpotuje nazaj.

Mednarodna situacija in zlasti avstro-ogrsko-srbski spor se ne presoja posebno ugodno. Slišati je glasove, ki pravijo, da namerava Avstrija glede obsega Albanije zastopati silno ostro stališče in da so dunajski diplomati mnenja, da spada velik del Stare Srbije, — nekateri pravijo celo, velik del Kosovega polja, — k onemu teritoriju, ki naj bi tvoril avtonomno Albanijo.

Navzlic včerajšnjemu govoru nemškega državnega kancelarja Bethmann-Hollwega se baje razmerje med Dunajem in Petrogradom še ni pojasnilo.

Zasedanje Drača.

Rim, 3. decembra. »Tribuna« piše k dejstvu, da so Srbi v Draču zasedli italijansko šolo, da to ni morda stvar posebnega pomena, če tudi bi bili morda Italijani pričakovali od Srbov več kourtoisije.

Odločno pa vztraja Italija na stališču, da je smatrati vse srbske operacije v okupiranih pokrajinah le za provizorične in diktirane od vojne potrebe. Te vojne operacije pa ne morejo definitivno urediti vseh vprašanj in ne morejo prejudicirati na noben način temu, kar se naj zgodi po končani vojni.

Črnogorski prestolonaslednik Danilo.

Cetinje, 3. decembra. Vesti inozemskih listov, da je bil prestolonaslednik kraljevič Danilo v boju pri Skadru smrtno nevarno ranjen, niso resnične. Res pa je, da je princ Danilo nevarno obolen na črevesu.

Srbija ne utrjuje severne meje.

Frankobrod, 3. dec. »Frankfurter Ztg.« javlja, da se je njen belgradski korespondent osebnost na licu mesta prepričal, da Srbija na svoji severni meji ne zbira nobenega vojaštva.

Rusija in Srbija.

Berolin, 3. decembra. Tukajšnji listi prinašajo iz ruskih diplomatskih krogov vest, da Rusija še vedno podpira srbsko stališče glede pristaniškega vprašanja, da pa svetuje Rusija v Belgradu, da naj stori Srbija vse, da se konflikt mirno reši. V ruskih diplomatskih krogih so mnjenja, da je bila vest, da Rusija ne odobrava srbskega stališča v pristaniškem vprašanju, kolportirana samo z namenom, škodovati prestižu Rusije na Balkanu.

Zakaj Balkanska zveza ne podpiše premirja?

Kolonija, 3. decembra. »Kölnische Ztg.« javlja iz Carigrada, da Balkanska zveza zategadelj noče podpisati zapisnika o premirju, ker hoče še enkrat poskusiti z naskokom na Odrin in Skader.

Konstruirana nespornostljiva.

Dunaj 3. decembra. Nemški listi prinašajo razna poročila, ki naj bi dokazala da vladajo difference med Balkansko zvezo, zlasti med Bolgari in Grki. Prepripi se baje tičejo v prvi vrsti vprašanja, komu naj pripade Solun. Bolgari zahtevajo baje Solun za Bolgarsko.

Turčija in pogajanja.

London, 3. decembra. Angleški listi prinašajo iz Carigrada vest, da se Turčija navzlic upanju, da se sklepe mir, mrzlično pripravlja na nadaljevanje vojne. Vsak dan prihajajo v Carigrad velike množine vojnega materiala in vedno nove čete.

Sofija 3. decembra. V političnih krogih se zatrjuje, da zahteva Balkanska zveza med drugim od Turčije tudi vojno odškodnino 1200 milijonov frankov.

Skader.

Rjeka, 3. decembra. Včeraj popoldne do poznega večera se je slišalo od Skadra sem močno grmenje topov. Splošno se sodi, da streljajo Turki, ki ničesar ne vedo o pogajanjih za premirje. Črnogorska armada nadaljuje svoje operacije proti Skadru ter ima mesto popolnoma obklojeno.

Premirje ogroženo?

Dunaj, 3. decembra. V političnih krogih se presoja situacija glede premirja med Balkansko zvezo in Turčijo skeptično. Od raznih strani se izraža dvom, ali bo mogoče vsled razpora Balkanski zvezi (?) skleniti premirje.

Turške grozovitosti.

Dunaj, 3. decembra. Poročevalec »Reichspost« poroča iz Soluna grozovite podrobnosti o turških krutostih na podlagi prizorov, ki jih je imel priliko sam videti. Poročevalec piše med drugim tudi sledeče: Turki so zapustili okoli Soluna eno samo veliko pokopališče. Vse krščanske vasi so do tal požgane, moške, žene in otroci so vsi ubili, deloma so jih na najgrozovitejši način poklali. Vso živino so odgnali in polja popolnoma opustošili. Od Djuma Balija do Demir Hilarja leži nad 2000 trupel otrodnega prebivalstva, ki so jih Turki

2 dijaka

se sprejmeta takoj ali pozneje k boljši rodb. na hrano in stanovanje Glasovir na razpolago. — Dopisi pod „2 dijaka“ na upravištvo »Sl. Nar.« 4171

Šivilja

išče dela na dom, gre tudi na deželo. Naslov pove upravištvo »Slovenskega Naroda«.

Resna ženitna ponudba.

Mlad gospod, 29 let star, s večletno trgovsko prakso v stalni službi, želi znanja s gospico s dežele ne pod 20 let staro s nekaj premoženjem. Cenj. ponudbe s sliko do 15. t. m. na upr. »Sl. Nar.« pod naslovom: »Sumi Marica« Za tajnost se jamči!

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se vplačili.

Pitana perutnina! Meso!

Košarica s 5 kg z vsebino: debela gos ali 3-4 race, kapune ali kure za juho, nežno, tolsto, sveže klano in skubljeno ali sveže zadnje volovsko in telečje meso, vse franko po povzetju na vse strani K 6-70. Sveže presno maslo iz kravčega mleka, zabojček s 5 kg franko K 1050. 4090

M. I. Schwarz, Buzacez.

Skoro nova

HIŠA

v Spodnji Siški, z vrto in praznim svetom, pripravna za večje podjetje, se prodaja.

Več pove upravitelj, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40, I. nadstropje.

Lepa in koristna Miklavževa darila

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek 1^a kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklince itd. ter velika izbira najmodernejše kožuhovine.

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

„Ravnateljstvo: Dunaj I., Aspernplatz I.“

se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih premijah.

Zavarovana glavica koncem leta 1910 okoli 375 milijonov. — Rezerve koncem leta 1910 okoli 112 milijonov. Gener. zastopstvo za Stajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40, kjer strogo reelni, delavni sotrudniki vsak čas dobe dobre službe.

Nadzornik za Kranjsko:

611

Ljubljana, Hrvatski trg št. 4.

Z najvišjim dovoljenjem Nj. c. in kr. apostol. Veličanstva.

XXIX. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zak. dovoljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 K.

Glavni dobitnik znaša 200.000 kron.

Zrebanje bo javno dne 19. decembra 1912. — Srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za drž. loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železničnih uradih, v menjalnicah itd., igralni načrti za kupovalce srečk zastoj. — Srečke se dopoljujejo poštne prosto. 4009

C. kr. loterijsko dehodarstveno ravnateljstvo. (Oddelček drž. loterij).

Anton Šarc

Perilo, — Opreme za neveste.

Domači izdelek. Platno in platneno blago, švicarske pesenine.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

„SLAVIJA“

„vzajemno zavarovalna banka v Pragi.“ — Rezervni fond K 52,758.209-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390.803-61. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani V Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

CANADOLINE

IZŠE SE IZVEŠBANA ŽENSKA MOČ, DOBRA PRODAJALKA

manufakturnega in špecerijskega blaga, večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Plača po dogovoru. Ponudbe na trdiko Ivan Rudkovič, Semič, Dolenjsko. 4318

Premog

izborni češki, ki prekaša vse druge vrste premoga tu, v velikih, srednjih ali manjših kosih, se po izredno nizkih cenah odpošilja vsaka množina vagonov. Prodajna pisarna češkega premoga in briketov

J. Paulin, Ljubljana, Nova ul. št. 3.

Ivan Magdič

krojač prve vrste Ljubljana, Miklošičeva cesta 8. se priporoča. Zaloga angleškega blaga. 2092

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. Zahtevajte cenike!

ZA MIKLAVŽA

priporoča veliko zalogo igrač

in galanterijskega blaga

Anton Skof

Ljubljana Dunajska cesta v hiši gostilne št. 6.

Za vstop s 15. januarjem išče izselitvena pisarna v Svici spretnega

tranziterja in korespondenta

Opravlja mora železniško in pisarniško službo in poleg slovensko in hrvaško, če mogoče, znati tudi ogrsko korespondirati. 4307

Prednost imajo osebe, ki so že poslovala v taki službi ali dosluženi vojaki.

Natančne ponudbe s popisom življenja, pri oženjenih s številom otrok, zahtevo plače itd. naj se pošljejo pod Qc 4940 G na Naassenstein & Vogler, St. Gallen (Švica).

Posojila

po vseh kombinacijah na poljubno število let. Istotako plačanje starih dolgov in zjedinjeno v novo posojilo pod mnogo ugodnejšimi pogoji. Diskretno in kulantno posredovanje. — Dopisi na kreditno pisarno, Elizabetna cesta 4. Pismenim prošnjam prilagati je 50 vin. v znamkah. Uradne ure za stranke od 10. — 11. ure dopoldne.

Pozor! Od jutri naprej se prodaja Trgovci! galanterijsko blago in pletenine

iz konkurzne mase Ludovika Dolenca v Prešernovi ulici pod tvorniški cenami.

MATEJ OBLAK

Ljubljana, Kongresni trg št. 6.

Velika zaloga domačih in tujih čevljev

Naročeni čevlji se izde- lujejo v lastni delavnici.

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. KUNC

Ljubljana

priporoča svoje izberne izdelke vsakovrstnih

zimskih oblačil.

Strogo solidna postrežba. Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Zaloga pohištva in tapetniskega blaga

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago ter najnižje cene.

Zaloga otomanov divanov, žimnic

različne kakovosti; zajamčeno trpežni izdelki.

Velika izbira otroških vozičkov

vsakovrstnih slik, ogledal itd.